

ÜLESANNE

MEEDIAÕPETUS

Meedia mõistmine on tänapäeval väga oluline, sest teadmised maailmast kujunevad peamiselt meedia kaudu. Kaasaegsel infoajastul jõuab teistes maades toimuv inimesteni läbi televisiooni, raadio ja trükimeedia. Meediaõpetuse tunnis on sobiv uurida seda, kuidas kaugeid maid kujutatakse, milliseid teemasid kajastatakse, millised teemad uudisekännise ületavad ja miks. Järgmised ülesanded pakuvad võimalusi analüüsida ÜRO aastatuhande arengueesmärkide kajastamist ning analüüsida, kuidas Eesti meedia annab edasi teistes maades toimuvat.

A) Aastatuhande arengueesmärgid ja nende kajastamine meedias

Klass jagatakse 8 rühmaks, igas rühmas 2–4 õpilast. Iga rühmale antakse uurimiseks üks ÜRO aastatuhande arengueesmärk (ingl. k. *Millennium Development Goal – MDG*).

Aastatuhande arengueesmärgid:

1. Likvideerida täielik vaesus ja nälg.
2. Saavutada üleilmselt alghariduse kättesaadavus.
3. Edendada sugupoolte võrdõiguslikkust ja luua naistele enam eneseteostusvõimalusi.
4. Vähendada laste suremust.
5. Parandada emade tervislikku olukorda.
6. Võidelda HIV/AIDS-i, malaaria ja teiste haigustega.
7. Tagada loodussäästlikum keskkond.
8. Luua ülemaailmne partnerlusvõrk arengu edendamiseks

KODUTÖÖ

Õpilased otsivad ajalehtedest artikleid arengueesmärkide kohta. Uurimise lihtsustamiseks võivad õpilased kasutada ajalehtede internetilehekülgi. Iga grupp valmistab ette ühe aastatuhande arengueesmärgi tutvustuse ajalehtedest leitu põhjal. Võimalusel antakse ülevaade ka sõnavara, positiivsete ja negatiivsete hoiakute esinemise ja artikli visuaalse poole kohta.

Arutelu

- Kui palju artikleid aastatuhande arengueesmärkide kohta leiti?
  - Mitu artiklit iga arengueesmärgi kohta leiti? Kas mõnda eesmärki kajastati rohkem kui teisi? Kas mõni arengueesmärk oli kajastamata jäänud?
  - Kas arengueesmärgid on Eestis teadvustatud, väärtustatud ja olulised?
  - Kas Eesti riik on teinud midagi nende eesmärkide täitmiseks arenevates riikides?
  - Miks on oluline eesmärgid saavutada?
  - Miks on osades piirkondades raskem eesmärke saavutada?
  - Kuidas kõik inimesed terves maailmas saavad aidata kaasa eesmärkide saavutamisele?
-

B) Hariduse roll riikide arengus

Õpilased otsivad artikleid aastatuhande arengueesmärkide kohta, eriti haridust puudutavate eesmärkide kohta. Arutletakse, kui paljud inimesed oskavad lugeda ja kirjutada Põhjas ning kui paljud Lõunas. Kas kirjaoskus ja teadlikkus eesmärkidest aitaks neid saavutada?

Arutelu

- Miks on haridus vajalik?
  - Kuidas edendab haridus arengut?
  - Miks on tähtis olla teadlik inimõiguste olemasolust?
  - Maailma erinevate kultuuride ja rahvaste tundmise olulisus
  - Mis õigused sinul on? Kas oled kunagi pidanud haridust oma õiguseks?
  - Kust sa saad teadmisi ja informatsiooni?
  - Kuidas jõuab info nendesse kohtadesse, kust sina selleni jõuad?
-

C) Kuidas meedia „neid“ kajastab

Kaugete riikide ja piirkondade kajastamine

Ajakirjanduses on kasutusel mõiste uudisväärtus. Uudisväärtuseks on näiteks teema uudsus, geograafiline lähedus, negatiivsus, osalejate prominentsus. Positiivsust ei peeta eriliseks uudisväärtuseks ning seetõttu kajastatakse positiivseid uudiseid meedias vähem ning lisaks, mida kaugemal sündmused artiklit kirjutavast ajakirjanikust jäävad (nii geograafiliselt kui ka ajalisel), seda suurem tõenäosus on, et räägitakse pigem negatiivsetest sündmustest, kuna viimaste uudisväärtus on suurem.

Selle harjutuse käigus vaadeldakse erinevate piirkondade kajastamist: hoiakuid ja uudisväärtuste esinemist.

Valitakse üks järgmistest piirkondadest:

- Arenevad riigid
- Aafrika
- Lõuna - Ameerika
- Aasia
- Mõni konkreetne arenev riik, näiteks Myanmar
- Mõni konkreetne kriis arenevas maailmas

Seejärel valitakse suvaliselt kümme artiklit valitud teema kohta, mis on ilmunud Eesti riiklikes või kohalikes ajalehtedes. Pealkirjad kirjutatakse tahvlile.

Arutelu

- Kas pealkirjad on positiivse või negatiivse tooniga?
  - Milliseid (omadus)sõnu kasutatakse?
  - Millist piirkonda vaatluse all olevate pealkirjadega artiklid käsitleda võivad?
  - Kas õpilased oskavad arvata, millised artiklid on nende pealkirjade taga ja kas need arvamused on vastavuses tegelike artiklitega?
-